

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: Sundhedsøkonomi, Sygehusbyggeri, Koncernøkonomi og
Analyse
Sagsbeh.: DEPMNH
Koordineret med:
Sagsnr.: 1608716
Dok. nr.: 231394
Dato: 16. november 2016

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[24. november 2016 kl. 17.30-19.00, Christiansborg, Sundheds- og Ældreudvalget]

Samråd om personalemangel på det nye psykiatrisygehus i Slagelse

Samrådsspørgsmål Y

Mener ministeren, at det er tilfredsstillende for patienter og personalet på det nye psykiatrisygehus i Slagelse, at der er så meget personalemangel, at patienterne ikke har mulighed for at bruge de træningskøkkener og motionsfaciliteter, som sygehuset indeholder?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kaare Dybvad (S).

Samrådsspørgsmål Z

Hvad mener ministeren, at det betyder for patienternes mulighed for at komme sig bedst muligt, at psykiatrisygehuset i Slagelses faciliteter ikke kan benyttes fuldt ud, særligt set i lyset af, at ministeren i forbindelse med indvielsen af psykiatrisygehuset i august sidste år fremhævede, at det ikke kun er selve behandlingen, der er afgørende for, om mennesker med en psykisk sygdom kommer "helskindet gennem deres sygdomsforløb", men at de fysiske rammer med "mange faciliteter", der "understøtter behandlingen", også spiller en stor rolle?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kaare Dybvad (S).

Tak for spørgsmålene, som jeg efter aftale med udvalgsformanden vil besvare samlet.

Som det fremgår af det ene spørgsmål, så var jeg selv med til at åbne det nye psykiatrisygehus i Slagelse for godt et år siden.

Siden jeg blev sundheds- og ældreminister, der har jeg efterhånden været med til at klippe snore over flere forskellige steder i Danmark.

- Så sent som i dag, der var jeg med til at åbne det nye somatiske sygehus i Kolding.

Men åbningen af den nye psykiatri i Slagelse gjorde alligevel et helt særligt indtryk på mig.

- Og det var ikke kun fordi det vist var første gang, jeg som minister var med til at åbne et nyt sygehus.

Det nye psykiatrisygehus i Slagelse, det er efter sigende det første nybyggede psykiatrisygehus i Danmark i 100 år.

Tænk over, hvad der er sket inden for psykiatrien i de sidste 100 år.

For 100 år siden, der var det stadig en relativt ny tanke, at det overhovedet var muligt at behandle psykisk sygdom.

- Tidligere havde man bare spærret folk inde på galeanstalter, hvor de kunne sidde hele deres liv.
- Med andre ord, så ligger de sygehuse vi byggede for 100 år siden, ret langt fra den viden om og forståelse af psykiske sygdomme, som vi har i dag.

I dag er vi nået så langt, at det faktisk er muligt i mange tilfælde at blive helbredt for svære psykiske lidelser, som tidligere blev anset for helt uhelbredelige – eller i hvert fald at leve med dem.

Og målet om recovery – altså at borgere med psykisk sygdom skal komme sig og blive i stand til at leve et normalt liv igen – det er klart afspejlet i Region Sjællands nye psykiatrisygehus.

For som jeg også lagde vægt på i talen dengang, så er det nye psykiatrisygehus i Slagelse noget helt særligt.

- Det er faktisk det, Politiken – som jeg ellers ikke altid læser med begejstring - kaldte "velfærdsarkitektur vi kan være stolte af" [30. aug.2015].
- Lige fra det innovative terapeutiske lys over enestuer uden skarpe kanter til træningskøkkener er der tænkt på, hvordan patienterne bedst og hurtigst muligt kan komme sig i et miljø, hvor anvendelsen af fysisk tvang minimeres.

Det er klart, at god behandling kræver mere end en flot, ny bygning, der har vundet flere arkitekturpriser.

- Uden personale, ingen behandling.

Så selvfølgelig er det ikke tilfredsstillende, at der er personalemangel på det nye sygehus.

- Det ville da helt klart være bedst, hvis der var det personale, der skulle være, så borgerne i Region Sjælland, de kunne blive tilbudt behandling på de bedst mulige vilkår.
- Og hvis personalemanglen betyder, at patienterne ikke får mulighed for at bruge fx træningskøkkener og motionsrum, ja så er det klart, at det ikke har en positiv indvirkning på patienternes mulighed for at komme sig.

Heldigvis står det ikke så galt til, som man skulle tro, hvis man læser de avisartikler [i BT], der har givet anledning til samrådsspørgsmålene – i hvert fald ikke, hvis man spørger Region Sjælland.

Region Sjælland har oplyst, at der dagligt gennemføres en lang række aktiviteter med patienterne – ikke bare i svømmehallen og træningskøkkenerne, men også i hospitalets øvrige faciliteter.

- Ifølge regionen, så betyder manglen på personale i praksis ikke ret meget for anvendelsen af de forskellige faciliteter på sygehuset.
- Til gengæld så betyder den, at ét af de retspsykiatriske afsnit endnu ikke er taget i brug.

Konkret oplyser Region Sjælland om svømmehallen, at den er placeret i hospitalets Afdeling for Retspsykiatri, og af sikkerhedsmæssige årsager kun kan anvendes af patienter fra denne afdeling.

- Svømmehallen anvendes normalt fire dagen om ugen efter et fastlagt skema.
- Helt aktuelt er der dog sket det, at der i forbindelse med 1 års-gennemgangen af byggeriet blev konstateret nogle fejl i konstruktionen af bassinet, som er ved at blive udbedret.
- Regionen forventer, at bassinet kan tages i brug igen i løbet af december 2016.

Om træningskøkkenerne oplyser Region Sjælland, at alle træningskøkkener anvendes, om end nogle i større omfang end andre.

- Blandt andet anvendes træningskøkkenet i afdelingen for ældrepsykiatriske patienter i mindre omfang end i afsnittet med yngre patienter.

Men det ændrer selvfølgelig ikke på, at der er et problem med at rekruttere og fastholde personale på sygehuset i Slagelse.

- Og selv om det er Region Sjælland, der har ansvaret for den daglige drift, så vil jeg også gerne sige, at problemet, det jo desværre hverken er afgrænset til Slagelse eller Sjælland.

Generelt har vi i Danmark mangel på speciallæger i psykiatri, og gennemsnitsalderen blandt de eksisterende psykiatere, den er relativt høj.

- Og alle fem regioner har udfordringer med at rekruttere ikke bare psykiatere, men også sygeplejersker til psykiatrien.

Men Region Sjælland har faktisk netop ansat to nye overlæger, der sammen med den ledende oversygeplejerske skal udgøre den fremtidige ledelsesgruppe i psykiatrien i Slagelse.

- Det er et skridt på vejen – men ifølge regionen, så mangler de altså stadig stadig både læger og sygeplejersker.

Så hvad kan vi gøre ved det?

Helt overordnet, så er det selvfølgelig Region Sjælland, der har ansvaret for at ansætte folk på deres sygehuse.

- Og selvom jeg anerkender, at der kan være strukturelle problemer, fx i form af generel mangel på psykiatere, så er det regionen der må forholde sig til, hvordan de bedst muligt får besat deres stillinger under de givne forudsætninger.

Region Sjælland har oplyst at de har taget en lang række initiativer for at tiltrække personale til det nye sygehus i Slagelse.

Jeg vil ikke forholde mig til de enkelte initiativer, men bare bemærke, at det selvfølgelig er regionens ansvar at sikre, at der snarest muligt kommer den rette bemanning over hele linjen.

Regionen oplyser også, at det har været en udfordring at fastholde personale efter flytningen, bl.a. fordi nogle ansatte har ønsket en anden geografisk jobplacering.

- Ifølge regionen er det dog et aftagende problem.

Det har også været pressehistorier om, at regionen som følge af støtten fra kvalitetsfonden har foretaget store besparelser på psykiatrien i Slagelse.

- Det er en meget unuanceret fremstilling.

Støtten fra kvalitetsfonden er betinget af, at de nye sygehuse kan levere en mere effektiv drift end de gamle.

Med tilsagnet om støtte fra kvalitetsfonden fulgte der jo for hvert byggeri et krav om effektiviseringer på 4-8 pct. af driftsbudgettet på de sygehuse, der blev lagt sammen i de nye byggerier.

- Men det betyder ikke, at, at der med effektiviseringskravene bliver taget penge fra regionerne.

Effektiviseringerne på de nye sygehuse frigør plads til at prioritere ny aktivitet på alle sygehusene i regionen.

I forhold til psykiatrien i Slagelse, så er kravet en effektiviseringsgevinst på godt 13 mio. kr. [i 2016-pl]

- Det er jo noget mindre end den besparelse på 19 mio. kr., som man kan læse sig til at regionen har foretaget [Fx Sjællandske 24. oktober 2016].
- Men det er jo op til regionen at lægge budgetter, og at beslutte hvordan den vil fordele sine penge mellem de forskellige enheder.

Ud af de godt 13 mio. kr., regionen forventer at hente i effektiviseringer i Slagelse, har regionen oplyst at knap halvdelen af gevinsten kommer fra besparelse på bygningsdrift.

- Altså en lavere varmeregning, besparelser på serviceaftaler osv.
- Simpelthen fordi man sparer penge på at have færre matrikler, og fordi nyt byggeri er bedre isoleret og lettere at vedligeholde end gammelt.

Den anden halvdel, den bliver ifølge regionen hentet på organisatoriske besparelser – bl.a. reduktion af ledelseslag og vagtberedskaber som følge af sammenlægningen af matrikler.

- Ifølge regionens oplysninger er det altså ikke ansigt-til-ansigt-tid, der bliver sparet på her.

Men regionens handlemuligheder, de handler jo primært om at tiltrække en større andel af de relativt få psykiatere, vi har i Danmark.

- Og det løser selvfølgelig ikke det landsdækkende problem med mangel på psykiatere og sygeplejersker i psykiatrien.

Heldigvis kan man jo ikke tvinge læger og sygeplejersker ind i et bestemt speciale.

Så det, vi kan gøre herinde på Christiansborg, det er jo – sammen med regionerne – at arbejde for at gøre det mere attraktivt at arbejde i psykiatrien.

- Derfor er jeg meget optaget af at følge op på, at de 2,2 mia. kr. der blev afsat til psykiatrien med satspuljeforliget i 2014 [for perioden 2015-2018], de faktisk også går til psykiatrien – og at der kommer en reel kvalitetsforbedring ud af det.

Så ser vi også på problemet med mangel på psykiatere i regi af lægedækningsudvalget.

Og derudover, så kan det nye psykiatrisygehus i Slagelse jo i sig selv betragtes som et tiltag, der kan hjælpe med at gøre det attraktivt for unge læger og sygeplejersker at specialisere sig i psykiatri.

- Ikke bare på grund af de attraktive fysiske rammer, men også på grund af den kulturændring, de nye bygninger giver mulighed for.

For det er klart, at det gerne skulle blive mere attraktivt at arbejde i psykiatrien, hvis man får muligheden for at arbejde i et miljø, hvor det ned til mindste detalje er tænkt ind, hvordan man kan hjælpe borgere med psykisk sygdom til et bedre liv.

- Et miljø, hvor der er fokus på at styrke patienternes følelse af frihed og værdighed ved at give dem mulighed for både at deltage i berigende fællesaktiviteter og trække sig tilbage til deres enestuer når de har behov for det.

Og byggeriet i Slagelse, det er jo heldigvis ikke det eneste.

Ifølge regionerne, så etableres der over de kommende år i alt 11 nye psykiatriske sygehuse over hele landet.

- Og ud over at selve den psykiatriske behandling får bedre vilkår i de nye bygninger, så er det også et gennemgående tema, at de nye psykiatriske sygehuse bliver placeret i tilknytning til somatikken.

Det giver bedre behandling for patienter, der både har psykiske og somatiske lidelser.

- Og nærheden til andre specialer skulle også gerne gøre psykiatrien mere attraktiv for unge læger og sygeplejersker.

Så i forhold til at løse det strukturelle problem med mangel på psykiatere, der har jeg store forventninger til, at de nye psykiatriske sygehuse vil have en positiv effekt.

- For det betyder noget at arbejde i gode fysiske rammer - i fysiske rammer, som vi kan være stolte af.

Og under alle omstændigheder, så vil jeg gerne understrege, at de nye byggerier til psykiatrien ikke er en del af problemet - de er helt afgjort en del af løsningen.

- Både for patienter og personale.

Tak for ordet.